

lobci žádali na žalovaném záruku a týž slíbil uvést do pořádku, co v pořádku není a ohledně vody ve sklepě dal prohlášení písemné. Výše tržové ceny domku ani okolnost, že žalobci sami nic nepodnikli k odstranění závady, jest pro závazek dovolatelův ze správy bez významu; mínění, že žalobci měli sami závady odstraniti a dožadovati se na dovolateli náhrady nákladů, nemá v zákoně odůvodnění.

Čís. 12595.

Ustanovení § 232, třetí odstavec, c. ř. s. v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n., týká se i žalob, jež jsou podle zákona vázány na propadnou lhůtu.

(Rozh. ze dne 11. května 1933, R II 160/33.)

Žalobkyně koupila dne 13. července 1931 od žalovaného krávu. Žalobou, zadanou dne 22. srpna 1931 na okresním soudě v J., uplatňovala žalobkyně nárok ze správy. Okresní soud v J. usnesením ze dne 2. října 1931, jež nabylo právní moci, zamítl žalobu pro místní nepříslušnost. Ve třicetidenní lhůtě po právní moci tohoto usnesení podala žalobkyně novou žalobu u o k r e s n í h o s o u d u v M., jež žalobu zamítl, maje za to, že byla podána po uplynutí šestitýdenní propadné lhůty, stanovené v § 933 obč. zák. a že se ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s., které bylo nově zavedeno zákonem čís. 23/1928 sb. z. a n., nevztahuje na propadné lhůty. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Soud odvolací nesouhlasí s právním názorem prvního soudu. § 232, třetí odstavec, byl zaveden hlavně k účelu unifikacnímu s ohledem na ustanovení § 184 na Slovensku platného civ. sud. por. Obě zmíněná zákonná ustanovení nepraví nic blíže o tom, co jest rozuměti soukromoprávními následky podání žaloby. Výklad pojmu jest opřítí o ustanovení soukromého práva. V souzeném případě praví § 933 obč. zák., že vady dobytka jest uplatniti soudně během šesti týdnů, jinak žalobazaniká. Slovem »žaloba« jest rozuměti právo uplatňovati nárok ze správy žalobou (a contrario uplatnění námitkou podle § 933 druhý odstavec obec. zák. obč.). Toto právo je právo soukromé, je to vlastnost, která je zpravidla spojena s právy a pohledávkami, nemusí však nutně býti s nimi spojeno, jak je tomu na příklad u tak zvaných naturálních obligací. Když zanikne právo žalobní, ztratí právo oprávněného tuto důležitou vlastnost. Jestliže podáním žaloby se tato vlastnost zachová, je to soukromoprávní následek z podání žaloby. Tento následek jest spojen také s podáním žaloby, i když byla podána u nepříslušného soudu, ježto v § 933 obč. zák. se všeobecně mluví jen o soudním uplatnění, není tam však zmínka, že by uplatnění to muselo se státi u příslušného soudu. Tento soukromoprávní následek nezanikne, jestliže nepříslušný soud žalobu a limine z moci úřední neodmítne a jestliže strana žalovaná, pokud se nejedná o nepříslušnost, na niž jest vzítí ohled z moci úřední, nepodá včas námitku nepřísluš-

nosti anebo, jestliže materiální rozhodnutí, vydané nepřislušným soudem, nabude moci práva. Tento soukromoprávní následek by ovšem zanikl odmítnutím žaloby, protože pravoplatným odmítnutím žaloby končí zahájený spor. Výjimku z tohoto pravidla ustanovil zákon nejprve jenom v § 261 šestý odstavec c. ř. s., podle kteréhožto ustanovení se neruší zahájení sporu i přes to, že žaloba byla pro nepřislušnost odmítnuta. Další výjimka byla zavedena v § 232 třetí odstavec c. ř. s., podle kteréhožto ustanovení trvají dále soukromoprávní účinky zahájení sporu, pokud se týče podání žaloby, jestliže po pravoplatném odmítnutí byla žaloba během třiceti dnů znovu podána u příslušného soudu. Nelze nahlédnouti, proč by se tohoto ustanovení nemělo použití na lhůty propadné. Nejedná se tu o přerušení nebo stavení propadné lhůty. Propadná lhůta neměla v zápětí zánik práva žalobního, protože žaloba byla včas podána. Jedná se jenom o prodloužení soukromoprávních následků k podání žaloby a nikoliv o prodloužení nebo přerušení nebo stavení propadné lhůty. Poukazuje-li soud prvé stolice na to, že by se tohoto zákonného ustanovení mohlo zneužítí, jest poukázati k tomu, že by bylo mnohem nespravedlivější, kdyby to mělo záviseti jen od vůle nebo pozornosti soudce, zda žalobní právo oprávněnému se zachová, nebo, zda jej ztratí. Kdyby zde nebylo ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s. a když pozorný soudce žalobu pro nepřislušnost z úřadu a limine odmítne, ztratil by oprávněný své žalobní právo, když však nepozorný soudce nepřislušnost přehlédne a nařídí ústní jednání, pak má žalobce možnost si žalobní právo zachovati podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. Odvolací soud je proto toho názoru, že jest míti za to, že v souzeném případě byla žaloba podána včas před uplynutím propadné lhůty § 933 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Jde o otázku, zda ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s., že soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby trvají, byla-li žaloba před soudem odmítnuta pro nepřislušnost, když byla žaloba znovu podána u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení žalobu odmítajícího, týká se i žalob, které jsou podle zákona vázány na lhůtu propadnou, když sice byly podány ve lhůtě u nepřislušného soudu, avšak po odmítnutí byly znovu podány u příslušného soudu už po projití lhůty propadné. Že takovou jest žaloba ze správy o vady dobytka, o jakou jde v souzeném případě, sporné strany nepopírají. K otázce sluší přisvědčiti. Žalobu tu jest podle ustanovení § 933 obč. zák. podati do šesti týdnů, jinak žaloba zanikne. Žalobou jest tu rozuměti oprávnění nárok žalobou vymáhati, jak odvolací soud správně uvádí. Zabrániti zániku tohoto oprávnění lze jen včasným podáním žaloby; včasné podání žaloby jest tedy materiální podmínkou pro uplatňování nároku žalobou; zamezení jeho zániku a zachování jeho jest tedy účinkem včasné žaloby, účinek ten projevuje se na soukromoprávní obligační poměr stran, jest tedy účinkem soukromoprávním. Vý-

vody rekurentovy o rozdíl mezi lhůtou promlčecí a preklusivní jsou pro otázku, o níž jde, nerozhodny.

Čís. 12596.

Zákaz zcizení a zatížení ve smyslu § 60 vlád. nař. ze dne 21. května 1921 čís. 191 sb. z. a n. není na závadu exekuci vnucenou dražbou, obzvláště pro věřitele, jehož zástavní právo bylo vloženo do pozemkové knihy časově před zaručenou hypotekární pohledávkou a před zápisem zákazu zcizení a zatížení.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, R I 1070/32.)

Soud první stolice povolil exekuci vnucenou dražbou domku, na němž za vymáhanou pohledávkou bylo vloženo omezení vlastnického práva zákazem zatížení a zcizení ve prospěch čl. státu po dobu, pokud nebude umořena státem zaručená zápůjčka na novostavbu domku. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Stěžovatelé uplatňují proti povolení vnucené dražby, že jejich vlastnictví je omezeno v důsledku státní záruky za zápůjčku na majetku tom vážnoucí a že zejména nesmí býti dům prodán, zcizen a zatížen, po případě že založeno je předkupní právo pro stát i pro Stavební družstvo pro B. a že vzhledem na tyto závazky je vyloučeno povolení vnucené dražby. Podle knihovního výpisu jsou ona práva a ony zákazy na nemovitosti knihovně zapsány. Zákaz zcizení nemovitosti působí i proti věřitelům vlastníků. Jde o zákaz podle zák. čís. 191/21 § 60 a § 14 třetí dílčí novely, který má v zápětí, že i exekuce vnucenou dražbou je za jeho účinnosti vyloučena, a jen svolení ministerstva sociální péče mohlo by přípustnost vnucené dražby vysloviti, což však nebylo vykázáno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle prohlášení ze dne 5. května 1927 povolilo ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem veřejných prací a ministerstvem financí Stavebnímu družstvu pro B. finanční podporu podle § 27 odst. (1) čís.-1 zákona ze dne 27. ledna 1922 čís. 45 sb. z. a n. v rozsahu stanoveném v § 29 vládního nařízení ze dne 21. května 1921 čís. 191 sb. z. a n. na novostavbu rodinného domku, o nějž tu jde, převzetím záruky státu za hypotekární zápůjčku Občanské záložny v B. v částce 98.000 Kč. Družstvo jako vlastník domku svolilo, by na dům ten bylo vloženo omezení vlastnického práva zákazem zatížení a zcizení nemovitosti ve prospěch čl. státu po dobu, pokud nebude umořena shora uvedená státem zaručená zápůjčka. Právo zástavní za pohledávku Občanské záložny v B. v sumě 98.000 Kč s přísl. bylo vloženo ve vložce 394 v pol. C 2, omezení práva vlastnického zákazem